

πρωτοπρ. Ιωάννη Σ. Ρωμανίδη (+): Περί συντηρητικών και φιλελευθέρων

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Έχουν τώρα εκσφενδονίσει εναντίον των υποστηρικτών της παραδόσεως αυτής του Ησυχασμού την ονομασία “συντηρητικοί”. Στη Δύσι όμως τι σημαίνει συντηρητικός;

Στην Δύσι συντηρητικός είναι όποιος ταυτίζει την Αγία Γραφή με την αποκάλυψη του Θεού στον κόσμο, στον άνθρωπο. Διότι παλαιότερα οι Προτεστάντες και οι Παπικοί πιστεύανε στην κατά γράμμα θεοπνευστία της Αγίας Γραφής, ότι δηλαδή ο Χριστός δια του Αγίου Πνεύματος υπαγόρευσε στους Προφήτες και Ευαγγελιστές κατά γράμμα την Αγία Γραφή. Ότι οι συγγραφείς της Αγίας Γραφής καθόντουσαν σαν γραφείς και έγραφαν ότι άκουγαν από το Άγιο Πνεύμα.

Τώρα όμως με την Βιβλική κριτική αυτή η γραμμή τινάχτηκε στον αέρα. Οπότε ο Προτεσταντικός κόσμος έχει διαιρεθεί σε συντηρητικούς Προτεστάντες και σε

φιλελεύθερους Προτεστάντες. Οι Λουθηρανοί είναι διηρημένοι σε συντηρητικούς και σε φιλελευθέρους. Στην Αμερική υπάρχουν ξεχωριστές εκκλησίες Λουθηρανών. Οι μεν είναι φιλελεύθεροι και μία, η του Missouri Synod, είναι συντηρητική. Οι μεν δεν δέχονται την Αγία Γραφή ως αποκάλυψη απόλυτα, ενώ οι άλλοι την δέχονται ως αποκάλυψη απόλυτα.

Το ίδιο συμβαίνει και με τους Βαπτιστές. Οι μεν φιλελεύθεροι Βαπτιστές δεν δέχονται την Αγία Γραφή κατά γράμμα ως θεόπνευστη και ως αποκάλυψη, οι δε άλλοι την δέχονται ως αποκάλυψη και ως θεόπνευστη κατά γράμμα. Το ίδιο συμβαίνει και με τους Μεθοδιστές. Το ίδιο συμβαίνει σε όλες τις Προτεσταντικές Ομολογίες της Αμερικής. Έχουν δηλαδή διαιρεθεί σε φιλελεύθερους και συντηρητικούς από αυτήν την άποψη.

Τώρα διερωτάται κανείς, αυτός ο διαχωρισμός μπορεί να εφαρμοσθή στην Ορθόδοξη παράδοση; Υπάρχουν δηλαδή Πατέρες συντηρητικοί και Πατέρες φιλελεύθεροι από αυτής της απόψεως; Υπάρχει δηλαδή κανένας Πατέρας της Εκκλησίας, ο οποίος να διδάσκει την κατά γράμμα θεοπνευστία της Αγίας Γραφής; Υπάρχει κανένας Πατέρας της Εκκλησίας, ο οποίος να ταυτίζει την Αγία Γραφή με αυτήν την ίδια την εμπειρία της θεώσεως; Όχι, δεν υπάρχει κανείς. Αφού η εμπειρία της θεώσεως είναι η αποκάλυψις του Θεού στον άνθρωπο. Μάλιστα εξ επόψεως Δογματικής Θεολογίας το να ταυτίζει κανείς την Αγία Γραφή με την Αποκάλυψη, που είναι η εμπειρία της θεώσεως, η οποία υπερβαίνει τα ρητά και τα νοήματα, είναι καθαρή αίρεση.

Λοιπόν μπορεί ένας, ο οποίος δέχεται αυτήν την πατερική γραμμή, να χαρακτηριστεί σύμφωνα με την παραπάνω Προτεσταντική θεώρησι ως συντηρητικός; Οι φιλελεύθεροι Προτεστάντες, όταν ακούν γι' αυτήν την γραμμή των Πατέρων, λένε: Ά, αυτό είναι φιλελευθερισμός! Οι συντηρητικοί Προτεστάντες, λένε: Ά, αυτό είναι αίρεση! Δηλαδή για τους συντηρητικούς Προτεστάντες εμείς οι Ορθόδοξοι είμαστε αιρετικοί, όσοι δηλαδή ακολουθούν τους Πατέρες.

Τότε θα ρωτήσει κάποιος; Ποιοι είναι τότε οι Ορθόδοξοι φιλελεύθεροι και οι Ορθόδοξοι συντηρητικοί; Η απάντηση είναι ότι αυτοί είναι όσοι θεολογούν αντίστοιχα κατά τρόπο Προτεσταντικό. Γι' αυτόν τον λόγο έχουν χωρισθεί ορισμένοι θεολόγοι στην Ελλάδα σε φιλελεύθερους και συντηρητικούς. Οι φιλελεύθεροι είναι εκείνοι, οι οποίοι ακολουθούν τους φιλελεύθερους Προτεστάντες και οι συντηρητικοί είναι εκείνοι, οι οποίοι ακολουθούν τους συντηρητικούς Προτεστάντες σ' αυτά τα θέματα.

Όμως η Πατερική παράδοση μπορεί να ενταχτεί μέσα σ' αυτούς τους

χαρακτηρισμούς και μέσα σ' αυτά τα συνθήματα; Όχι βέβαια. Ένας Ησυχαστής θεολόγος της Ανατολικής Εκκλησίας θα θεωρηθεί στην Δύση ότι είναι φιλελεύθερος. Γιατί; Διότι δεν ταυτίζει το γραπτό κείμενο, ούτε τα ρήματα και νοήματα της Αγίας Γραφής με την Αποκάλυψη.

Λοιπόν, εφ' όσον η Αποκάλυψις είναι η εμπειρία της θεώσεως, που υπερβαίνει την νόηση καθώς και τα ρήματα και τα νοήματα, αυτό σημαίνει ότι η ταμπέλλα αυτή συντηρητικός ή φιλελεύθερος δεν μπορεί να φορεθή στους φορείς της Ορθόδοξου παραδόσεως. Γι' αυτό οι Πατέρες δεν είναι ούτε φιλελεύθεροι ούτε συντηρητικοί. Απλώς υπάρχουν Πατέρες της Εκκλησίας, οι οποίοι έχουν φθάσει μόνο στον φωτισμό και είναι οι άγιοι της Εκκλησίας ή έχουν φθάσει και στην θέωση και είναι επίσης άγιοι της Εκκλησίας ενδοξότεροι από τους προηγούμενους.

Αυτό είναι Πατερική παράδοση, το να φθάσει κανείς είτε στον φωτισμό είτε στην θέωση, αφού περάσει πρώτα από τον φωτισμό. Τίποτε άλλο δεν είναι η Ορθόδοξη παράδοση παρά αυτή η θεραπευτική αγωγή, κατά την οποία επιτελείται η κάθαρση του νοός, η φώτιση του νοός και εν συνεχεία, αν θέλει ο Θεός, και η θέωση του νοός και του όλου ανθρώπου. Άρα μέσα σ' αυτά τα πλαίσια υπάρχει κανένας φιλελεύθερος φωτισμένος ή συντηρητικός φωτισμένος; Όχι, βέβαια. Διότι ή είσαι φωτισμένος ή δεν είσαι φωτισμένος. Ή έχεις φθάσει στην θέωση ή δεν έχεις φθάσει στην θέωση. Ή έχεις υποστεί θεραπεία ή δεν έχεις υποστεί θεραπεία. Δεν υπάρχει άλλη διαφοροποίηση πέραν τούτων.

Ιωαννου Σ. Ρωμανίδου, "Πατερική Θεολογία" , Εκδόσεις Παρακαταθήκη, 2004, Πρόλογος του Κοσμήτορα Θεολ Σχολ. Πανεπ Αθηνών Πρ. Γεωργίου Δ. Μετάλληνου

Επιμέλεια - Σχόλια: Μοναχού Δαμασκηνού Αγιορείτου

Πηγή: ΟΟΔΕ